

Professionalism Topics covered in this presentation

2.4 Recognizing and being sensitive to clients' circumstances, special needs, and intellectual capacity (e.g., multi-cultural, language, gender, socioeconomic status, demeanour)

Vignettes

- 1> Sarah and Abe are divorcing. During the last part of their ten-year marriage, Sarah pursued a lucrative career as a corporate consultant, while Abe stayed at home with their young son Jonathan. Following a failed mediation process, a court orders Sarah to make regular support payments to Abe. Sarah commits to make the payment, but requests that Abe withdraw the support order from the Family Responsibility Office. Abe does so, taking Sarah at her word that she will honour the order. After six months, Sarah stops sending payments. Abe is worried that Jewish law may prevent him from requesting a hearing for enforcement of the order, due to concern for suing a Jew in civil court and for *mesirah*. Is Abe right?
- 2> According to their parenting plan, set when Jonathan was seven years old, Abe and Sarah have joint custody, and Jonathan's primary residence will be in the family's original home, with Sarah. But two years later, Sarah argues that Jonathan's primary residence should be with Abe. Sarah claims that this is consistent with Abe's obligation, within Jewish law, to educate Jonathan in observance of the Torah's commandments. Is Sarah right?
- 3> Jonathan is twelve years old when COVID vaccines for people his age become available. Jonathan would like to be vaccinated, and Sarah wants to have him vaccinated, but Abe believes that the risk from COVID is low for Jonathan, and so he does not want Jonathan vaccinated. What would Judaism prescribe?

Part 1 <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/1019645/>

Vignette 1: A Hearing with the FRO

1. Reporting Child Abuse (2016) <https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/863352/>

2. Talmud, Gittin 88b

היה ר"ט אומר כל מקום שאתה מוצא אגוריות של עובדי כוכבים אע"פ שדיניהם כדיני ישראל אי אתה רשאי להיזקק להם שנאמר +שמות כ"א+ ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם לפניהם ולא לפני עובדי כוכבים...

Rabbi Tarfon would say: Wherever you find the courts of idolaters, you may not resort to them even should their decisions match those of Israel. It is written, "These are the laws you shall place before them" – before them and not before idolaters...

3. Rabbi Shlomo Yitzchaki (Rashi, 11th century France), Commentary to Shemot 21:1

אל תביאהו בערכאות שלהם, שהמביא דיני ישראל לפני גוים מחלל את השם ומיקר שם עבודה זרה להחשיבה

Do not bring it before their courts, for one who brings Jewish litigation before non-Jews desecrates the Name and honours idolatry, treating it as important.

4. Rabbi Shlomo ibn Aderet (Rashba, 13th century Spain) 6:254

ללמוד מזה לילך בדרכי הגויים ומשפטיהם ח"ו לעם קדוש לנהוג ככה... וכ"ש אם עתה יוסיפו לחטא לעקור נחלת האב על הבנים, וסומך על משענת קנה הרצוץ הזה! ועושה אלה מפיל חומות התורה ועוקר שרש וענף והתורה מידו תבקש ומרבה והנו בזה בפועל כפיו נוקש. ואומר אני שכל הסומך בזה לומר שמותר משום דינא דמלכותא טועה וגולן הוא... ובכלל עוקר כל דיני התורה השלמה ומה לנו לספרי הקודש המקודשים שחברו לנו רבי ואחריו רבינא ורב אשי ילמדו את בניהם דיני הגויים ויבנו להם במות טלואות בבית מדרסי הגויים חלילה לא תהיה כזאת בישראל ח"ו שמא תחגור התורה עליה שק

To deduce from this [principle of obeying government legislation] to follow the ways of the nations and their laws – Gd forbid that this holy nation act thus! All the more so if they will now increase their sin, uprooting the portion of a father upon his children, depending upon this fragile reed! One who does this tears down the walls of the Torah and uproots root and branch, and the Torah will demand recompense from his hand. One who increases his wealth thus will stumble in his own deeds. And I say that any who rely on saying that this is permitted because we must obey the law of the land is mistaken and a thief... He uproots all of the laws of the complete Torah. Why would we need the sacred texts which

Rebbe, and then Raveina and Rav Ashi, composed for us? Let them teach their children the laws of the nations, and build for them patchwork altars in the madrassas of the nations! Gd-forbid, let there not be such in Israel, lest the Torah wear sackcloth...

5. Talmud, Shabbat 10a

כל דיין שדן דין אמת לאמתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית

A judge who judges truthfully, even for a moment, is considered by Scripture as a partner of Gd in creation.

6. Rabbi Shalom Mordechai Schwadron (19th century Poland), Responsa of Maharsham 1:89

מצאתי בכתבי הגה"ק אבד"ק ביטשאטש ז"ל, דבמה שהנתבע מודה שחייב ואין עליו התדיינות כלל, מדינא א"צ רשות ב"ד. כי כעת אין כח ב"ד יפה, ורק מדת חסידות להודיע לב"ד והם יתנו לו תיכף רשות לגבות חובו בערכאות של גויים עכ"ד. ועפ"ז אני נוהג כשאני רואה שהנתבע מודה על חובו אלא שהשמיט מלשלם, והתובע תבע בדא"ה.

I found in the writings of the great Av Beit Din of Buczacz, "When a defendant admitted a debt, and there was no dispute about it at all, the letter of the law is that no permission from a rabbinical court is needed. For now, the rabbinical courts lack power, and it is only a measure of piety to inform the rabbinical court, and they immediately give permission to collect the debt in non-Jewish courts." I act on this when I see a defendant admit his debt but refuse to pay, and the plaintiff pursues it in non-Jewish courts.

7. Business Halacha Institute , Civil Litigation, Insurance Claims, and Halacha

<https://businesshalacha.com/en/materials/articles/65>

[E]ven what appears to be a simple case of collecting a debt is subject to many halachos that requires the supervision of a Bais Din. Furthermore, civil courts may impose additional fees such as interest charges, court costs, or other fees that may not be Halachically appropriate. As such, a Bais Din is necessary to determine the lender's rights and a Din Torah is needed before initiating a foreclosure process. If, however, the debtor refuses to appear before a Bais Din, the Bais Din will issue a Heter Arkaos, as previously explained.

8. <http://dinonline.org/2016/02/17/complaint-on-landlord/>

Am I allowed to file a complaint on my landlord to the local authority? (My rental agreement with landlord is subject to NYC rent stabilization laws. I have several issues with my landlord such as not always providing minimum heat mandated by local guidelines. Filing a complaint may allow me to obtain a rent reduction under the local law.)

Answer: If your landlord is not keeping to the agreement of the contract with regards to the price [rent stabilization] or maintenance [heating], and your only recourse is to file a complaint to a local authority, this would be permitted. If the landlord is Jewish, he should first be summoned to Bais Din, if he refuses, Bais Din will give permission to turn to the courts.

9. Rambam (12th century Egypt), Laws of One who Wounds and Damages 8:9

אסור למסור ישראל ביד גוים בין בגופו בין בממונו, ואפילו היה רשע ובעל עבירות ואפילו היה מיצר לו ומצער, וכל המוסר ישראל ביד גוים בין בגופו בין בממונו אין לו חלק לעולם הבא.

One may not hand a Jew to the control of the nations, whether physically or financially, even where he is wicked and a sinner, and even where he causes him trouble and pain. Anyone who gives a Jew to the nations, whether physically or financially, has no share in the next world.

10. Talmud, Bava Kama 116b

ההוא גברא דאחוי אכריא דחטי דבי ריש גלותא אתא לקמיה דרב נחמן חייביה רב נחמן לשלומי.

Someone showed [to bandits] the bale of wheat of the Exilarch. [The Exilarch] came before Rav Nachman, and Rav Nachman required him to pay.

11. Talmud, Bava Kama 117a

ההוא גברא דהוה בעי אחוויי אתיבנא דחבריה, אתא לקמיה דרב א"ל: לא תחוי ולא תחוי. א"ל: מחוינא ומחוינא. יתיב רב כהנא קמיה דרב, שמטיה לקועיה מיניה. קרי רב עילויה "בניך עולפו שכבו בראש כל חוצות כתוא מכמר" - מה תוא זה כיון שנפל במכמר אין מרחמין עליו, אף ממון של ישראל כיון שנפל ביד עובדי כוכבים אין מרחמין עליו.

Someone tried to show another person's straw [to bandits]. He came to Rav, who said to him, "Don't show it, don't show it." He replied, "I will show it, I will show it." Rav Kahana was sitting before Rav; he broke the man's neck. Rav cited Yeshayahu 51:20 about him, "Your sons have fainted, they lie at the head of every street, like an antelope in a trap." Just as this antelope, once it falls in the trap no one has mercy upon it, so the property of Israel, once it falls into the hands of idolaters, they don't have mercy upon it/him.

12. Rabbi Moshe Isserless (16th century Poland), Choshen Mishpat 388:12

מי שרוצה לברוח ולא לשלם לעובדי כוכבים מה שחייב, ואחד גילה הדבר, אין לו דין מסור, שהרי לא הפסידו רק שהוצרך לשלם מה שחייב...
When someone wishes to flee and not pay idolaters what he owes, and someone else reveals it, he does not have the status of a *moseir*, for he only cost this person what he was obligated to pay...

13. Rabbi Yechiel Michel Epstein (19th-20th century Poland), Aruch haShulchan Choshen Mishpat 388:7-8

ידוע לכל קוראי הדורות שבזמן הקדמון במדינות הרחוקות לא היה לאיש בטחון בגופו וממונו מפני השודדים והאנסים אף שנשאו עליהם שם משרה, כידוע גם היום מאיזה מדינות מאפריקא השוד והחמס שפחות הממשלה עושים. ועל טוב יזכרו מלכי איירופא וביחוד אדונינו הקיר"ה מרוסיא ואבותיו הקיסרים ומלכי בריטניא שפרשו כנפי ממשלתם בארצות הרחוקות למען יהי לכל איש ואיש בטחון על גופו וממונו באופן שהעשירים לא יצטרכו להסתיר עצמם שלא ישללו ממונם ויהרגו אותם. ועל זה סובב הולך כל דיני מסור ומלשין שבש"ס ופוסקים...

It is known to all who read history that in earlier times, in distant lands, people lacked financial and personal security from bandits, even though they carried a title of authority, as is known even today from some African lands, the theft that the rulers practice. The European kings should be mentioned for the good, and especially our master the Czar of Russia and his fathers, the Caesars and kings of Britain, who spread the wings of their reign in distant lands in order for each person to have personal and financial security, such that wealthy people need not hide themselves to avoid despoiling of their assets and being killed. Upon this point turn all of the laws of the *moseir* and *malshin* in the Talmud and halachic authorities...

14. Rabbi Asher Weiss (21st century Israel), **מסירה לשלטונות של מי שחשוד בהתעוללות בילדים**

אין המוסר כרודף ממש מעיקר הדין אלא שחכמים ברוחב דעתם עשוהו כרודף להעמיד הדת על תילה ומשום תקנת הציבור... וכיון שכן נמסר הדבר בידם ותיקנו מה שתיקנו לתועלת הציבור, והם אמרו והם אמרו...

A *moseir* is not truly like a pursuer, by letter of the law. The sages, with their broad wisdom, treated him as a pursuer in order to establish the law, and for the sake of the community... And therefore, the law is up to the sages. They enacted as they did for the benefit of the community, and they said this and they also said that...

Vignette 2: Custody

15. CPD on Custody Issues (2016)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/866999/>

16. Rabbeinu Asher (13th-14th century Germany/Spain), Responsa of Rosh 17:7

רחל היתה מעוברת מראובן אחר כך קדשה וילדה בן ונתן הוא הבן למינקת. אחר כך הלך ממנה לעיר אחרת ונשא אשה אחרת...
בית דין ישכירו לו מינקת ויכופו אבי הבן לפרוע השכר, ואם לא יוכלו בית דין לכופו יפרעו ב"ד השכר.

Rachel was pregnant from Reuven, who then married her, and she produced a son and gave the son to a nursemaid. Then [Reuven] left her for another city, and married another woman...

The rabbinical court should hire a nursemaid for him, and compel the boy's father to pay the salary. If the rabbinical court cannot force him, the rabbinical court should pay the salary.

17. Talmud, Eruvin 82a-b

קטן שצריך לאמו יוצא בעירוב אמו עד בן שש

A minor male who needs his mother goes with his mother's *eruv* [*techumin*, rather than his father's] until the age of 6.

18. Talmud, Ketuvot 102b

אמר רב חסדא זאת אומרת בת אצל אמה.

Mishnah (101b): If a woman marries on condition that her new husband feed her daughter from a prior marriage, and then they are divorced, the husband cannot say, "I will only support her when she lives with me."

Rav Chisda said: This wording teaches that the daughter stays with her mother.

19. Rabbi Yosef ibn Migash (11th-12th century Spain), Responsum 71

והראוי שלא יניחו ראובן זה להוציא הבת מאמה אבל תשאר אצלה כאשר הית' בתחלה בפרט מה שנראה מהתועלת וההנאה בזה לקטנה
It would be appropriate not to allow this Reuven to take the daughter from her mother; she should remain with her mother, as she has been from the start, unless we would see profit and benefit for the daughter in switching.

20. Rabbi Moshe Isserless (16th century Poland), Code of Jewish Law Even haEzer 82:7

ודוקא שנראה לב"ד שטוב לבת להיות עם אמה, אבל אם נראה להם שטוב לה יותר לישב עם בית אביה, אין האם יכולה לכוף שתהי' עמה
[The daughter only goes with her mother if] it appears to the court that being with her mother is good for her, but if it appears better to them for her to be with her father, the mother cannot force the daughter to live with her.

21. Rabbi Shemuel di Medina (16th century Greece), Responsa of Maharashdam Even haEzer 123

כללא דמלתא כי כל זכות שאז"ל בדבורם הבת אצל האם לעולם לא אמרו כן לחוב לאחרים... ובזכותה דברו לא בזכות האם כמו שכתב הר"ן
הלשון הנז"ל וכן בבן בזכות הבן דברו...

The general rule is that all of the rights the Sages presented in saying "the daughter is with the mother" are not about taking away from others... And they spoke to help the daughter, not the mother, as Rabbeinu Nisim wrote. And regarding the son, they spoke to help the son...

22. Rabbi Moshe Alshich (16th century Israel), Responsa of Maharam Alshich 38

אני אומר שאם הקטן אחר היותו בן ו' ומעלה אומר דניחא ליה בצוותא דאימיה לאו כל כמיניה דאפטרופוס לעכב בידו דאע"ג דמאי דאמרו דפעוטות
מו' ומעלה דמקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין היינו היכ' דלית להו אפטרופוס לא אמרו אלא בנכסים משום דילמא יבזבז בנכסי אבל בגופו לא
שליט אפטרופא לכופו...

I say that if a minor, who is already six and up, says he prefers his mother's company, the guardian is not empowered to prevent this. Granted that they said regarding *pe'utot* that from age six their commerce is valid only in the absence of a guardian, that's limited to property, where there is concern that he might squander his assets. Regarding his person, the guardian lacks the power to compel him...

23. Rabbi Gedaliah Felder (20th century Toronto), Nachlat Zvi II pg. 285

והאב דורש שימסרו לו בנו שיהא ברשותו והרופא הפסיכולוגי אומר שטובת הילד מחייבת להשאירו אצל אמו שהוא קשור אליה והוא לא התפתח
כראוי, ומוכר שזהו רצונו האמיתי של הילד ולא רק פרי הסתה מצד האם...

The father asks for his son to be given into his custody, and the psychologist says the good of the child requires that he stay with his mother, to whom he is attached, and he has not yet developed properly. It can be seen that this is the true desire of the child, and not only the fruit of his mother's persuasion...

24. Rabbi Moshe Trani (16th century Turkey, Israel), Responsa of Mabit 2:62

מה שאמרו הבת אצל אמה לא בשביל קירוב ואהבת האם לבת יותר מן האב נגעו בה אלא לתיקון הבת תלמוד דרך ארץ עם אמה
The [talmudic] statement that a daughter stays with her mother is not because the mother has greater closeness and love for her. Rather, it is for the benefit of the daughter, so that she will learn appropriate conduct from her.

25. Rabbi Yechezkel Landau (18th century Poland, Prague), Noda b'Yehudah II Even haEzer 2:89

אם אחר הגירושין אין המגרש והמתגרשת בעיר אחת אז הדין שישאר הבן אצל האב אפי' פחות מבן שש כדי לחנכו וללמדו כי בזה לא שייך דברי
הרב המגיד...

If the former husband and wife will not live in the same city after the divorce, the law is that the son should stay with the father even when younger than six, to train him and teach him. Here, [the visitation possibilities] noted by Maggid Mishneh are irrelevant...

Vignette 3: Parental Disagreement

26. Vaccination and Judaism (2016)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/865788/>

27. Minors and Medicine (2015)

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/843635/>

28. Rambam (12th century Egypt), Mishneh Torah, Hilchot Mechirah 29:13

קרקע שירש מאבותיו או משאר מורישיו אין ממכרו ממכר עד שיהיה בן עשרים שנה, אף על פי שהביא שתי שערות ויודע בטיב משא ומתן, שמא ימכור בזול מפני שדעתו נוטה אחר המעות ועדיין לא נתיישרה דעתו בדרכי העולם.

His sale of land he inherits from his fathers or others is invalid until he is twenty years old, even if he is physically mature and he understands commerce, lest he sell cheaply because his mind is inclined toward money and he is still not educated in the ways of the world.

29. Dr. Daniel Gottlieb, *Testimony of Children: Can a child speak innocently?*, Refuah uMishpat, November 2001

<http://www.ismal.co.il/imgs/uploads/refua-umishpat-25-302.pdf>

מחקרים מראים כי ילדים ניתנים להשפעה ביתר קלות לעומת מבוגרים. וכאשר מדובר בהורה המנסה להשפיע על ילד, התוצאה עשויה להיות משמעותית יותר, הן בשל היות ההורה דמות סמכותית, והן בשל רצונו של הילד לרצות את ההורה.

Investigations show that children are more easily influenced than adults. When a parent tries to influence a child the effect is more significant, because the parent is an authority figure and because the child wants to satisfy the parent.

30. Talmud, Ketuvot 11a

אמר רב הונא: גר קטן מטבילין אותו על דעת בית דין... אמר רב יוסף: הגדילו יכולין למחות.

Rav Huna said: A minor convert is immersed with the court's opinion... Rav Yosef said: They may protest at maturity.

31. A.C. v. Manitoba (Director of Child and Family Services), [2009] 2 SCR 181, 2009 SCC 30

Children may generally be assumed to lack the requisite degree of capacity and maturity to make potentially life-defining decisions. This lack of capacity and maturity provides the state with a legitimate interest in taking the decision-making power away from the young person and vesting it in a judge under the Child and Family Services Act.

At common law, proof of capacity entitles the "mature minor" to exercise personal autonomy in making medical treatment decisions free of parental or judicial control. While it may be very difficult to persuade a judge that a young person who refuses potentially life-saving medical treatment is a person of full capacity, nonetheless, the Charter requires such an opportunity to be given in the case of an adolescent of C's age and maturity. The Act mandates an individualized assessment on a patient-by-patient basis, and courts routinely handle capacity as a live issue under the Child and Family Services Act in the case of minors between the ages of 16 and 18.

Section 25(8) is unconstitutional because it prevents a person under 16 from establishing that she or he understands the medical condition and the consequences of refusing treatment, and should therefore have the right to refuse treatment whether or not the applications judge considers such refusal to be in the young person's best interests.

32. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach (20th century Israel), cited in Nishmat Avraham Choshen Mishpat 243:א

בהשתלת מיה עצם, התורם סובל מכאבים חזקים עד כדי כך שצריכים להרדימו בהרדמה כללית בזמן לקיחת מיה העצם. ואמר לי הגרש"ז אויערבאך זצ"ל שמותר לקחת ילד כתורם, אם הוא בר דעת ומסכים לזה, כדי להציל את בן משפחתו הנמצא בסכנת נפשות. ואם הוא עדיין לא הגיע לגיל להיות בר דעת, והוא התורם היחיד האפשרי, צע"ג אם להוריו יש רשות להסכים עבורו כדי להציל בן משפחתו מכוח הכלל שזכין את האדם שלא בפניו וזכות גדול הוא לו...

In bone marrow transplants, the donor suffers from great pain, to such an extent that we employ general anesthesia during the extraction. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach told me that one may accept a child as a donor, if he is of age to understand and he agrees, to save his dangerously ill kin. If he has not yet reached the age of comprehension, and he is the only possible donor, it is highly uncertain whether his parents can agree for him in order to save his kin, under the principle of acquiring merit for someone in absentia, as this would be a great merit for him...

33. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Choshen Mishpat 235:1

קטן עד שש שנים, אין קנייתו לאחרים כלום. ומשש שנים עד שיגדיל, אם יודע בטיב משא ומתן מקחו וממכרו ומתנתו קיימת. Before the age of six, a minor's gift to others is nothing. Between six years and maturity, if he understands commerce then his purchase, sale and gifts are valid.

34. Talmud, Kiddushin 29a

ת"ר: האב חייב בבנו למולו, ולפדותו, וללמדו תורה, ולהשיאו אשה, וללמדו אומנות. וי"א אף להשיטו במים.

Our sages taught: A father's obligations to his son are: To circumcise him, redeem him, teach Torah to him, marry him off, and train him in a trade. And some say to train him to swim.

35. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 20:47

והיוב האב במזונותיהם כהיום כפי שהוקבע ונתקבל בתקנות בתי הדין בארץ, הוא עד הגיעם לגיל חמש עשרה שנה. ולפי החק המדינה, ושמהייבים לפי"ז בתי המשפט האזרחיים בארץ, הוא עד הגיעם לגיל שמנה עשרה שנה.

Today, a father's obligation in feeding them is until the age of 15, as established and accepted in Israeli rabbinical courts. According to national law, enforced by Israeli civil courts, it is until the age of 18.

36. Talmud, Kiddushin 42a

אמר רבא בר רב הונא אמר רב גידל א"ר: מנין ליתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהן שבית דין מעמידין להם אפוטרופוס לחוב ולזכות? "לחוב" אמאי?! אלא לחוב ע"מ לזכות? ת"ל, "ונשיא אחד נשיא אחד ממטה תקחו. (במדבר לד:יח)"

Rava bar Rav Huna cited Rav Gidel citing Rav: How do we know that the court establishes a guardian for orphans who come to split their father's estate, for liability or benefit? "For liability"?! Rather: For liability in order to benefit? Bamidbar 34:18 says, "And you shall take a leader from each tribe."

37. R' Mordechai Halperin (21st c. Israel), *Parental Opposition to Surgery for a Dangerously Ill Infant*, Assia VIII pg. 29

ברור שהשיקול שצריך להילקח בחשבון הוא אך ורק בטובתו של הקטין ולא שיקולים זרים הכוללים, בין השאר, את טובת ההורים או החברה. It is clear that the decision must consider only the minor's benefit, and no foreign, general concerns, such as the good of the parents or society.

38. Rabbi Dr. Avraham Sofer Abraham (21st century Israel), Nishmat Avraham Yoreh Deah **כה:א:3**

סכנה: אם הסכנה קטנה לעומת התועלת שהוא עצמו עשוי להפיק מהניסוי, מותר לעשות זאת, כי גם בכל טיפול יש סכנה ומותר לטפל בקטן... אך אם הסכנה גדולה וכ"ש אם התועלת הוא רק לחולה אחר אסור, ולא מועילה הסכמת הוריו.

צער: אם המחקר הוא לטובתו כך שהוא בעצמו ייהנה מתוצאותיו, נר' שמותר לעשות זאת כל זמן שהצער או הכאב קטן, מדין זכין לאדם שלא בפניו. אך אם המחקר יגרום לו כאב או צער והוא בעצמו לא ייהנה מתוצאותיו אלא רק חולים אחרים, אין לבצע אותו על גופו.

Danger: If the risk is small compared with the benefit he will personally draw from the experiment, one may do this, for every treatment involves risk and yet one may treat a minor... However, where the risk is great, and certainly where the benefit is only for another patient, it is prohibited, and parental approval does not help.

Pain: If the trial helps him, such that he will personally benefit from its results, it appears that one may do this so long as the pain is small, because we acquire merit for a person in absentia. But if the trial will cause him pain, and he will not benefit personally, but only other patients will benefit, one may not do this to him.

39. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 13:88

נראה שמותר, והדעת נוטה שאיכא גם מצוה, לנתח תינוקות כאלה ביומם הראשון ולכסות עם עור את קרומי המוח הגלויים על מנת למנוע זיהום של קרומי המוח.

It appears that one may – and I am inclined to say it is a mitzvah – perform surgery on such infants on their first day, to cover the exposed meninges with skin to prevent infection of the meninges.

40. Rabbi Shlomo Zalman Auerbach (20th century Israel), Minchat Shlomo I 91:24

נלענ"ד דכיון שעל ידי הניתוח היא תישאר ח"ו משותקת לכל ימי חייה, וגם נוסף לזה אין ההצלה ודאית, בכגון דא מוטב להשאר בשב ואל תעשה ולהשען על רחמי ד'... החיים של המשותקים הם רעים ומרים, וגם יש אשר טוב להם המות מהחיים, לכן בכגון דא מסתבר שאין חייבין לעשות מעשה של נתוח בקום ועשה, ובפרט בנידון דידן שגם עצם ההצלה אינו אלא ספק.

In my humble opinion, it appears that since via this surgery she will remain, Gd forbid, paralyzed for life, and further, this is not certain to save her life, in this case it would be better not to act, and to rely on Divine mercy.... The life of the paralyzed is bad and bitter, and some would prefer death to life, so in such a case it would be logical to say that they are not obligated to act via surgery. This is especially true in our case, where success in saving is itself doubtful.

41. Rabbi Menachem Mendel Shafran (20th-21st century Israel), Ateret Shlomo I pg. 108

וכיון שהתקבל כדבר פשוט היום שמשפחה עם שני הורים שמתפקדת כראוי כל עניני החינוך וההחלטות הנוגעות לילדים מתקבלות במשותף ממילא... גם האם היא שותפה בהחלטות וכמובן גם בניתוח שאנו דנים בו... וכיון שהחלטנו שהסדר הראוי שנהגו במשפחות המתפקדות כראוי לטובת ילדיהם הוא ששניהם ישתתפו יחד בכל עניני הילד א"כ אב שעושה כן חורג מההתנהגות המקובלת במילוי חובותיו לבנו.

And since it has been accepted as obvious today that in a functional family with two parents, all matters of education and decisions about the children are made in partnership, therefore... the mother is also a partner in the decisions, and of course also regarding the surgery we are discussing... And since we have decided that the proper arrangement in functional families, for the good of the children, is that both of them participate together in all matters of the child, therefore, a father who does this [unilaterally] is deviating from the accepted practice in fulfilling his obligations to his child.

42. Justice A. Pazaratz, *Rogers v. Porga*, 2021 ONSC 4759 (CanLII), <<https://canlii.ca/t/igr2j>>

[35] With recent legislative changes, our court system has taken pride in our enlightened terminology.

a. We no longer use “custody” or “access” because those labels were regarded as provocative, polarizing and unhelpful to the resolution of family disputes.

b. We promote more neutral and conciliatory labels like “shared parenting” because they promote mutual respect and parental involvement; and because children are better off when both parents are actively and beneficially involved in all aspects of their lives.

[36] But just as outdated labels are to be avoided because they conveyed the *wrong* message – we have to ensure that our currently-favoured parenting designations convey the *right* message.

a. Shared parenting is not a prize. Or a reward. Or a badge of entitlement.

b. It’s not about rights. It’s about responsibilities.

c. It’s not an acknowledgement of *past* parenting. It’s a commitment about *future* parenting.

d. It’s not about soothing adult egos (although that’s a helpful side-benefit).

e. It’s about creating precious opportunities.

f. Opportunities for both parents to maintain a meaningful role in their children’s lives. To make enlightened and important decisions in a mature, selfless, cooperative, child-focused manner.

g. Opportunities for children to have the best of both worlds. To benefit from the love, guidance, involvement, insight, culture and commitment of each parent. Even if the parents aren’t together. Even if the parents don’t like each other anymore.

h. Opportunities for parents to *solve* problems.

i. But not opportunities for incessant argument and obstruction.

43. Rabbi Yitzchak Zylbershtein (21st century Israel), *Shiurei Torah l’Rofim* 3:141

...כל עוד שהאם מתנגדת לא ניתן לכוף את הילדים ולהשתיל את מה העצמות בניגוד לדעתם ונגד דעת אמם. ואע"פ שהאופוטרופוס של האבא רוצה להשתיל דעת האם במקרה זה מכרעת יותר ובפרט שהיא המטפלת בילדים.

...As long as the mother opposes, one cannot force the children and do the bone marrow transplant against their will and against their mother’s will. And even though the father’s guardian wants to transplant it, the mother’s view in this case is weightier, and especially as she takes care of the children.